

**UCHWAŁA Nr / /25
Rady Gminy Zamość
z dnia 30 grudnia 2025 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U.2025 , poz.1153 z późn.zm) oraz art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 poz.2151) i art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm) Rada Gminy Zamość uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący
Rady Gminy Zamość
Piotr Koczulap*

Uzasadnienie:

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym jest realizowane w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii jest zatem celowe i zasadne.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany pod względem formalno-prawnym przez Radcę Prawnego.

Sporządziła: st. insp. Małgorzata Paszko

Załącznik do uchwały

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE ZAMOŚĆ W ROKU 2026

Wprowadzenie

Alkoholizm i narkomania należą do najpoważniejszych problemów społecznych, powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Nadużywanie alkoholu może prowadzić do wielu negatywnych skutków zdrowotnych, pogorszenia relacji rodzinnych i międzyludzkich. Nadużywanie alkoholu może przekładać się na przemoc, problemy ze zdrowiem psychicznym i choroby tj. nowotwory czy udary mózgu. Ponadto powoduje wiele szkód społecznych m. in. zakłócanie spokoju i bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Narkomania również niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczka, choroby weneryczne). Konsekwencje nadmiernego nadużywania alkoholu czy zażywania innych środków psychoaktywnych są zagrożeniem, nie tylko dla tych osób, ale mają wpływ na całe rodziny, a przez to na populację. Powodują trwałe uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, bardzo często powodują pogorszenie sytuacji ekonomicznej wielu rodzin. Alkoholizm rozwija się stopniowo, bez świadomości osoby pijącej, prowadzi do utraty kontroli w piciu, co w konsekwencji prowadzi do uzależnienia.

Picie alkoholu przez kobiety ciężarne często powoduje uszkodzenie płodu w okresie prenatalnym, którego skutkiem jest upośledzenie umysłowe i opóźnienia rozwojowe o różnym stopniu ciężkości. Skutkują one w przyszłości problemami z funkcjonowaniem w życiu społecznym i zawodowym. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alcohol i Syndrom Disorder-FAS) jest to zespół nieprawidłowości, stwierdzany u dzieci i niektórych matek spożywających alkohol w okresie ciąży.

Spożywanie alkoholu przez młodzież może powodować różne problemy zdrowotne, wychowawcze, ale również i społeczne, które bez odpowiedniej profilaktyki będą przybierały na sile. Dlatego też należy uświadamiać nie tylko młodzieży, ale również i osobom dorosłym jakie są skutki związane z nadużywaniem alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych, aby zwiększyć ich świadomość i zminimalizować szkody wynikające z nadużywania substancji psychoaktywnych.

Profilaktyka stanowi bardzo ważny element systemu i działań zapobiegawczych w środowisku lokalnym. Celem skutecznej profilaktyki jest prowadzenie działań edukacyjnych, profilaktycznych, poprzez kształtowanie prozdrowotnych postaw wśród społeczności lokalnej, a przede wszystkim wśród dzieci i młodzieży, na nauczaniu umiejętności konstruktywnego

radzenia sobie z przeżywanymi emocjami będącymi źródłem sięgania po alkohol, narkotyki czy inne środki psychoaktywne.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii na terenie naszej gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane zostały do potrzeb i możliwości ich realizacji w oparciu o posiadane zasoby.

Podstawy prawne programu stanowią:

- 1/ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023 poz. 2151)
- 2/ ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii(Dz.U. z 2023 poz.1939 z późn.zm.)
- 3/ ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2025 , poz. 1153 z późn.zm)
- 4/ ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024r., poz.1673)
- 5/ ustawę z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym(Dz.U. z 2024r., poz.1670 z późn.zm)
- 6/ rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. 2021r., poz. 642).

Program został opracowany również w oparciu o rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które zawierają praktyczne wskazówki dotyczące budowania i realizacji gminnych programów.

I. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych.

Gmina realizując politykę ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych prowadzić będzie działania polegające na:

1. Kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Edukacji osób kontrolujących punkty sprzedaży napojów alkoholowych,
3. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu nielegalnej promocji i reklamy oraz prowadzenie odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych,
4. Opiniowanie i wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ponadto w gminie obowiązuje uchwała podjęta przez Radę Gminy Zamość w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Zamość, która również ma na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych w gminie.

II. Zasoby gminy

Rozwiązywaniem problemów uzależnień w gminie zajmują się:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Placówki oświatowe zobowiązane do tworzenia i realizacji szkolnych programów profilaktycznych,
- Punkt konsultacyjny w Urzędzie Gminy Zamość
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego, których status zezwala na prowadzenie działań związanych z profilaktyką uzależnień.

Rozdział I

1. Adresaci programu:

Adresatami programu jest społeczność lokalna, w szczególności: dzieci i młodzież – sfera profilaktyki, osoby uzależnione i ich rodziny- sfera terapii.

2. Cel główny programu:

Głównym celem programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców poprzez podejmowanie i prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów problemów uzależnień.

3. Cele szczegółowe:

- 1) Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
- 2) Zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych.
- 3) Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek.
- 4) Ograniczenie dostępności spożycia alkoholu.
- 5) Zwiększenie dostępu do oferty pomocy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, a także pomocy w rodzinie.

4. Zadania programu:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 zawiera zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych, z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów uzależnień. W celu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym i zahamowania ich wzrostu realizowane będą zadania:

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ

DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU :

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków i członków ich rodzin będących ofiarami przemocy.
2. Zakup materiałów i wyposażenia do prowadzenia działalności Punktu Konsultacyjnego.
3. Dofinansowanie i współpracę z placówkami odwykowymi i innymi instytucjami niosącymi pomoc osobom uzależnionym.
4. Finansowanie dodatkowych szkoleń dla pracowników leczenia odwykowego.
5. Finansowanie zajęć terapeutycznych ponadpodstawowych dla osób uzależnionych i ich rodzin prowadzonych w ramach programu leczniczego -pod warunkiem, że zajęcia te nie są finansowane przez NFZ.
6. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie.
7. Doposażenie placówek leczenia odwykowego oraz stowarzyszeń prowadzących punkty konsultacyjno-informacyjne.
8. Dofinansowanie zakładów opieki zdrowotnej zajmujących się leczeniem uzależnień, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów oraz terapeutów w placówce.
9. Finansowanie sporządzania opinii przez biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.
10. Finansowanie sporządzenia diagnoz w zakresie profilaktyki uzależnień.

II. UDZIELANIE WSPARCIA RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Udzielanie informacji i wsparcia psychicznego osobom zgłaszającym problemy alkoholowe w rodzinie i podejmowanie działań mających na celu orzeczenie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości uzyskania pomocy, w tym obowiązujących procedur w formie ulotek, broszur, plakatów i innych.

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAVIORALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

1. Realizację w szkołach podstawowych na terenie gminy Zamość programów profilaktycznych.

2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych w szkołach oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych w ramach szerszych programów.
3. Finansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli.
4. Wspieranie i organizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym/narkomanii czy innych uzależnień.
5. Współorganizowanie lokalnych imprez, przedstawień teatralnych, konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom, promujących zdrowy styl życia.
6. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych.
7. Organizowanie świetlic prowadzących działalność profilaktyczną, opiekuńczo- wychowawczą i socjoterapeutyczną.
8. Wyposażenie świetlic wiejskich w sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć sportowych.
9. Współfinansowanie wycieczek, obozów sportowych oraz ferii zimowych z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
10. Współpraca z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia do programu szkolenia problematyki alkoholowej oraz narkomanii.
11. Realizowanie lokalnych imprez, przedstawień, konkursów profilaktycznych.
12. Udział młodzieży szkolnej z terenu gminy w Ogólnopolskich Kampaniach Profilaktycznych.
13. Współfinansowanie i pomoc w organizowanych akcjach profilaktycznych, opartych o konkursy, zabawy objętych szkolnym programem profilaktycznym, realizowane przez instytucje i stowarzyszenia pozarządowe i kościelne.
14. Zakup materiałów: dydaktycznych, edukacyjnych, promocyjnych, profilaktycznych, literatury fachowej, prenumerata czasopism np.: Świat Problemów, Remedium, Problemy Alkoholizmu.
15. Tworzenie alternatywnych form spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież, szczególnie w okresie trwania ferii zimowych i wakacji, promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu.
16. Dożywanie dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych.

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Dofinansowanie organizacji obozów terapeutycznych i działalności instytucji pomagających członkom rodzin z problemami alkoholowymi oraz innymi uzależnieniami.
2. Współfinansowanie imprez abstynenckich i promujących zdrowy styl życia.
3. Dofinansowanie udziału stałych uczestników grupy wsparcia w innych akcjach profilaktycznych np. zlotach rodzin stowarzyszeń abstynenckich, seminariach, rekolekcjach abstynenckich – w miarę

możliwości finansowych budżetu.

4. Współpraca z Kościołem Katolickim- wspieranie działalności grup i stowarzyszeń propagujących bezalkoholowy styl życia.

V. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART.13¹ I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŻWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

VI. WSPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO POPRZEC ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CENTRÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

1. Podejmowanie inicjatyw samorządowych w kierunku organizowania i tworzenia zatrudnienia socjalnego.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za wykonanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 400,00 zł za:

1) udział w posiedzeniu Komisji, pełnienie dyżuru w Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym,

2) przeprowadzenie kontroli pięciu punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 1 przysługuje, jeżeli członek komisji uczestniczył w całym posiedzeniu, to znaczy od jego otwarcia, aż do czasu zamknięcia przez Przewodniczącego.

3. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi sporządzona każdorazowo lista obecności potwierdzona przez pracownika odpowiedzialnego za obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- inspektora ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

4. Wynagrodzenie jest płatne po każdym zakończonym kwartale, a za IV kwartał do końca grudnia.

5. Wynagrodzenie wypłacane jest gotówką w kasie Urzędu Gminy lub przelewem na wskazany rachunek bankowy.

6. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży ustalonych dla pracowników z wyłączeniem dojazdów na posiedzenie komisji lub dyżur w punkcie konsultacyjno-informacyjnym. Delegacje podpisuje i określa środek transportu Wójt lub upoważniona przez niego osoba.

VIII. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII REALIZUJE URZĄD GMINY ZAMOŚĆ POPRZEZ WYZNACZONEGO PRACOWNIKA , WE WSPÓŁPRACY Z GMINNYM OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ I KOMISJĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

IX. ŚRODKI NA FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII POZYSKIWANE SĄ Z OPŁAT ZA KORZYSTANIE Z ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH WNO SZONYCH PRZEZ PODMIOTY GOSPODARCZE.